

Gazeta este de 2 ori: Joi si Dumineca. F6ia, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 84

Braslovu 9 Novembre 28 Octobre

1876.

Splini si maracini culesi din Transilvania.

(Culegere a II.)

— Dacoromani'a? Diariulu „Kelet“ spre a descredita pe noulu diariu alu partitei conservative incepu a latu faim'a, ca acesta ar' avea scopuri dacoromanesci; apoi atatu „Kelet“ catu si „Magyar Polgar“ adauge in batjocura, ca ecca, s'a confederatu papucii de lacu cu opincile! „Dacoromani'a“ asia precum o explica demagogii si renegatii Transilvaniei, esta una din acele idei fixe si nefericite, care -si are loculu seu in „Balamucu“ (cas'a smintitoru) din Sibiu; ea este unu buboiu numitu la romani sgaiba, forte dorerosa, care se face mai alesu subti6ra. De acesta suferu multi maghiari si renegatii in tier'a nostra; altii mai Machiavelli, numai se faciarescu, ca ar' suferi de ea si o au de pretecestu miserabile ca se pota striga: Tolvaj, tolvaj, j6nek az Oláhok. Nu se pote spune, catu suferu tier'a nostra din acesta cauza. Diariulu „Ébredés“ in nr. 21 col. 2 se apara de acea insinuatiune perfida a colegiloru sei din Clusiu, era in catu pentru solidaritatea cu opine'a (cu romanii) o spune curatu, ca se bucura vedendu ca si romanii combatu aceleasi abusuri si nelegiuri, pe care le infera magnatii, ca-ci e lucru firescu, dicu densii, ca opinearii se intre in confederatiune cu portatorii de pantofi lustruiti, pentru-ca sub actual'a sisthema se nu ajunga ambele aceste clase cu totulu descultie. Se dice mai departe in „Ébredés“: „Eu nu-mi temu nationalitatea de nimicu, decatu numai de un'a, ca sub masc'a liberalismului voru mai domina inca multu guberne precum este celu de acuma. Acesta sisthema om6ra in noi conscientia nostra nationale, ne ruinedia starea materiale, si demoralisedia tote classile societatei“. In fine „Ébredés“ are intru nimicu a o spune verde pe facia, ca sisthem'a cea absolutistica a lui Bach, ori-catu avuse ea tendentie germanisatorie, totu a fostu multu mai buna decatu cea actuala ungeresca. Sub sisthem'a lui Bach poporulu castigá si avea ce-i trebuia, repartitiunea impositeloru era mai drepta, executarea mai crutiatoria. Astadi suntu tote tocma din contra; chiaru si perin'a de sub capu ti se vende. Nu va mai trece multu si vomu ajunge in raiulu promis, adeca in peile g6le, dicu magnatii tieriei.

In acelasiu nr. se mai spune, ca secerisiulu de estinpu a fostu forte reu pe Valile Murasiului. In orasiulu Rupea (Kolozsvár) unu executoru contributiuni comite tiranii selbatece. La unu tu de romanu ei porunci se-i aduca focu in pipa, ilu strinse in pumnu pana -i arse man'a. La diariulu romanu alu unei comune romanesci ei a pe facia sigilulu regescu inferbentatu la lura aprinsa. „In numele guberniului liberale“, usque tandem? adauge „Ébredés“. Amu apuni in copilari'a nostra, adeca de candu te (1818), ca se vedemu 6meni bogatii sumati cu baligariu uscatu ca se platurcii mai tragu crestiniiloru pana cu cenusia in capu, deca „seu le punu subti6ri 6ua lu-i in pielea g6la ver'a si opaciu, ii ungu cu miere, cele si se-i pisce pana voru

plati. Metodele esecutorului dela Rupea suntu mai simple, mai „geniali“.

Din comitatulu Turdei se arata nescu abusuri comisse totu la catastro (nr. 22). Vai de castastre.

In miculu tienutu alu Cincului (numai cateva comune) se intemplara unulu dupa altulu cincu casuri de focu; anume in una tu remasu saraci cu totulu optu economi din cei mai buni.

In Cincu-mare (orasielu) s'au furatu din cass'a unui institutu de imprumutare trei mii de florini, dela unu particulariu 2500 fl.

In Secuime la Baroaltu (Baroth) dnii docenti au datu scolariloru din classe a trei'a lectiunea ca se care cu robele arina (nisipa) in curtea sc6lei, pentru-ca se numai inn6te prin noroiu. Gr6p'a din care scotea arin'a cadu prestu bietii copii, dintre cari unulu alu dlui Kalubei János fu omoritu. Acei docenti tragu plata din thesaurulu tieriei.

La Cristurulu (Keresztur) esecutorii au datu la tier' scriurulu (coseingulu) destinatu pentru unu mortu, d'au cumparatu nimeni. (Nr. 24).

In nrii 23 et 24 6i'a magnatiloru descrie cu amaratiune demonstratiunile studentiloru, era pe ministrulu Tisza -lu combate in termini sarcastici spunendu curatu, ca elu pota culp'a cea mai grea a blastematiiloru intemperate. B-Pest'a dandu se pricepa lumea, ca acele potu avé consecentie triste pentru natiunea maghiara. In cauza ca in B-Pest'a i s'a opritu unu telegamu lungu si prea interesante, „Ébr.“ presupune ca pe la telegrafe si poste se restabileste éra cabinetulu negru, in care se deschidu scrisori, poi intréba: Unde ne aflamu, sub legea martiale? le se proclame déra formalu, fora masca, brutale, inse sinceru. De altumentrea nici „Ébredés“ nu-si ascunde intru nimicu dorinti'a sa de a vedé pe tuci invingatori si pe slavi invinsi, pentru-ca si magnatii se temu tare de crescerea poterei slaviloru. Aci observamu si noi, ca natiunea nostra inca este ingrijata de crescerea poterei slaviloru si cueta neincetatu cumu se se apere de ea; totu asia inse condamna din adenculu sufletulu midiol6cel in totu respectulu pericul6se, cu care voiesce se resiste natiunea maghiara la preponderanti'a slaviloru. Nu mai esiste potere omenesca pe acestu pmentu, care se mai pota impedece, fia si numai pana la finea acestui seculu alu 19-lea, eman pare totale a pop6raloru slave din Turci'a si de ori-unde, prin urmare nici progressulu in civilizatiune n6i consolidarea libertatiei la densele. Exista inse in Europ'a poteri in abundanti'a, care voru aci se infrene in modulu celu mai eficace ori-ce ambitiune de monarchia universale si de subjugarea totororu prin una singura gente, numere aceea macaru si una suta de mili6ne suflete. Noi ori-ce pastarati'a (domnia universale), fia aceea slava, fia germana seu latina, care s'ar' representa prin baionete, o tienemu de chimera, de fantasma. De alta parte credemu tare, ca ori-care poporu locuitoriu in Europ'a nu póta in sine simbulu sanatosu alu civilizatiunii europene si alu moralitatiei pure, si care s'ar' oppune libertatiei pure, si care s'ar' oppune libertatiei altora, trebuie se dispara nesmintitu de pre territoriuulu acestei parti de lume prin unu procesu prea naturale; apoi chiane-se elu turcu, maghiaru, slavu, romanu

seu ori-cumu, elu va mori, nu omoritu prin baionete, ci sugrumatu de atotopotinti'a civilizatiunii, in contra careia ori-ce lupta e din capulu locului perduta. Din aceste ratiuni, pop6rale turcesci deca nu suntu capabile de civilizatiunea européna, trebuie se dispara. Aci nu incapu manifestatiuni de simpatii si antipatii, ci incapu numai logic'a inexorabile a civilizatiunii si indata pe urm'a ei logic'a fapteloru inevitabili. Aci se infunda orce politica vafra si perfida, alaturea cu tote minciunile diplomatice si cu tote legile pseudoliberali multu mai detestabili decatu despotismulu pronuntiatu si manifestatu in tota golatarea sa. Cu lupt'a in contra libertatiei nationale si a civilizatiunii nu se castiga nimicu mai multu, decatu aceea ce es-primu germanii atatu de siodu prin cuventulu Galgenfrist, adeca dela ascultarea sententiei pana la loculu de perdiare.

Aceste suntu credintiile n6stre facia cu evenimentele belice actuali din Turci'a européna, si chiaru cu respectu la relatiunile politice si nationale din patri'a nostra. Speramu ca domnii magnatii nu ni le voru lua in nume de reu, ci din contra, ne voru felicita ca pe compatrioti si concetateni buni ai dumnealoru, cari amu invetiatu din anii juniei n6stre, tocma dela parintii acestoru bravi magnatii, ca se ne avemu si noi coragiulu pareriloru n6stre.

Cu aceste inchiamu deocamdata spicuirile facute prin diariulu care a intreprinsu a pune cestiunea transilvana din nou la ordinea dilei, despre care eram si noi convinsi, ca trebuie se urmedie, si inca din acea parte; numai catu noi nu credeamu ca s'ar' fi coptu asia curendu in capetele si animele dumnealoru.

Braslovu 8 Novembre c. n. 1876.

F6ia oficiala din Budapest'a publica in primele dile ale lunei curente unu conspectu oficialu despre perceptiunile si erogatiunile statului in decursulu cuartalului alu treilea, adeca in decursulu luniloru Iuliu, Augustu si Septembrie a. c. Deficitulu acestui cuartalu se urca la 8.868,797 fl. 22 cr., la care, deca vomu adauge si deficitulu celorlalte doue patrarie precedente, vomu aflá fora dificultate, ca deficitulu statului maghiaru pre cele de anii trei cuartale ale anului curinte se urca la sum'a rotunda de 40 mili6ne. Cuartalulu alu patrulea inca nu va aretá rezultate mai splendide, asiá incatu deficitulu anului curinte se pote fora esagerare calculá pe 50 mili6ne, cu tote ca in bugetu a fostu preliminaru numai cu 17 mili6ne florini. Acést'a este, ce e dreptu, o mare er6re in calculi, inse se cam scusa prin impregiurarea, ca ministrii de finantie maghiari trebuie din tote poterile se ascunda adevverulu in acesta privintia, ca-ci la diu contra ar' nimici si umbr'a de creditu ce o mai are statulu maghiaru.

— Comedi'a turcesca, inscenata in Budapest'a de catra junimea maghiara dela universitate, s'a potolitu, inse urmele ei nestergibile voru remané ca o inferare rusin6sa pe fruntea unei natiuni, ce se pretinde a fi culta si civilizata. Foile ofici6se prevestescu deja, ca indata dupa deschiderea camerii, dlu Tisza va fi luat de scurtu se spuna, ca pentru ce n'a lassatu pe studenti se faca conductu de tortie in on6rea consulelui turcescu.

Responsul studentilor din Vien'a la apelul colegilor lor din Budapest'a este momentosul mai multe puncte de vedere. Din acestu responsu se vede mai antaiu, ca tenerimea germana nu vrè se face cauza comuna cu cea maghiara, deórace ungerii numai in momente de periculu se grabescu a-si aretá generositatea, éra in timpuri normali suntu mai turci cá turcii. Inse si afara de acésta muscalii nu le insufla lor atata frica si spaima, incatu se-si pérda mintile si se admita, ca turcii cei eroi suntu portatorii civilizatiunei si fratii lor.

— In timpul din urma maghiarii -si perdusera prin procederea loru facia de nationalitate conlocuitorie mai tóta simpathi'a la popórale civilizate ale Éuropei, acum inse prin comedi'a de iubire nemarginita catra turci, si-au mancatu nu numai simpathi'a ce o mai aveau, ci chiaru si omeni'a. Pentru aceea „Romanulu“ din Bucuresti are multa dreptate, candu idè la recensiuone manifestatiunile junimei universitare din Pest'a si intre altele dice: Acestu faptu este asiá de pucinu logicu, incatu socotimu de o datorita a publicitatii de a-lu combate, cu tóte ca avemu pucina sperantia de a poté capacítá pe vecinii nostri de preste fluviulu Tis'a . . . Ungurii vinu astadi a imbracisá caus'a asupritoriloru in contra celoru asupriti, a barbariei asiatiche in contra popórelor europene, cari nu ceru altu ceva, decatu a traí viéti'a de libertate si de lumina a lumei civilizate. Unde este aci dreptatea? unde logic'a si interessulu practic? . . . Nu cumva -si facu ungerii naluca despre întórcerea pe lume a lui Atila secundatu de Omaru? . . . Mare extravaganzia ar fi, candu s'ar adevérí, ca ungerii au venit la idea de a coprinde in tovarasia cu turcii tóta dominatiunea orientelii . . . Fric'a de colosulu moscovitu face pe ungeri de a se aruncá in braciile turciloru, inse acest'a este celu mai slabu refugiu si cea mai gresita cale de a impedecá pe Rusia, ca se nu-si realizeze planulu in Orientu“.

Campulu de resbelu s'a pusu in acestu momentu capetu inimicitielor. Scirile mai noue comunica, ca pórt'a otomana, voidu a incongiurá d'ocamdata resbelulu cu Russi'a, s'a veditu necessitata a primí ultimatu guvernului rusescu, care in prim'a linia cereá armistitiu neconditionatu. Astfelu armistitiulu de siese septemani, pre care de astadata si serbii l'au primitu cu placere, a intratu in vigóre inca in 1. lunei curente, candu comandantii ambelor parti fura avisati, a sistá inimicitiele si a remané fia-care armata in positiunile ce le ocupa, pana candu se va statori lini'a de demarcatiune.

Victoriele reportate de catra armat'a turcésca asupra serbilor se constata, inse nu tocmai in gradulu acel'a, cum ni le presentara scirile turcesci. Dupa perderea dela Djunis serbii se retraseru mai vertosu spre Deligradu si Crusevatiu, unde se afla armat'a serbésca si de presinte. Alexinatii ca iura in manile turciloru numai dupa ce serbii se retraseru de acolo ducundu cu sine tunurile, munitiunea si chiaru si proviantulu. — Spre Deligradu si Crusevatiu s'au retrasu si corpulu de armata serbescu dela Ibaru, care se afla sub comand'a generalului rusescu Novoseloff, precum si trup'a lui Golacu-Anticiu. Turcii facura, ce e dreptu, inca o cercare, de a ocupá si Deligradulu si apoi Crusevatiulu, inse fara respinsi de catra corpulu de armata alu lui Horvatoviciu, care intr'aceste se intregise prin celelalte corpuri de armata concentrate acolo.

— Se dice, ca pe serbi nu i-a invinsu numai numerulu celu mare alu turciloru, ci si discordi'a intre dinsi si oficierii rusesci din sinulu lor. O depesia telegrafica dela Constantinopole spune, ca Cernaieff ar fi demissionatu din caus'a unei diferentii intre elu si ministrulu de resbelu serbescu, si ca in locul lui s'ar fi denumitu de comandaacti

inse nu se constata. Totu asiá a remasu neconstatata si scirea esita din sorginte turcofila, adeca soldatii serbi ar fi puscatu asupra oficieriloru russi. Adevérulu este inse, ca in urm'a victoriiloru turcesci dela Djunis si Alecsinati, nu numai Cernaieff, ci toti russii si-au perdutu prestigiulu inaintea serbilor, cu tóte ca nu se póte nega, cumca russii s'au luptatu cu mai mare animare si s'au espusu mai tare cá serbii.

— Acum se vorbesce de o conferintia a poteriloru europene, care se mediulocésca pacea intre Turci'a si Serbi'a dimpreuna cu celelalte provincie, séu mai bine disu intre Turci'a si Russi'a. Se dice ca Russi'a propune, cá conferintia se se tiena in Brussel'a séu in Veneti'a, si cá Turci'a se nu fia admisa la conferintia.

— Inse cu tóte ca Turci'a a primitu ultimatu rusescu, totu n'a scapatu de periculu, de a intrá in tempulu celu mai de aprópe in conflictu cu Russi'a. Motivulu se va affá séu la statorirea liniei de demarcatiune, care va avè se desparta partile beligerante pe tempulu armistitiului, séu cu ocaziunea formularii conditiuniloru de pace.

Dovéd'a cea mai eclatanta, ca Russi'a n'are cugete de pace, ni-o ofera impregiurarea, ca dins'a se pregatesce astadi pentru resbelu cu tóta seriozitate si cu cea mai mare intiéla. Fói'a oficiale din Petropole a publicatu ordinulu de mobilizare, care astadi se esecuta cu cea mai mare intiéla. Transporturile de soldati catra confiniele sudice ale imperiului se continua in fia-care di; litoralulu mării negre se fortifica di si nópte; mai cu séma se lucra la intarirea forturiloru Ociacoff si Odess'a.

— Diariulu „Augsb. Allg. Ztg.“ i se scrie din Berlinu, ca resbelulu intre Russi'a si Turci'a a devenitu neevitabilu. Armarea si preste totu mobilizarea, ce a facut'o Russi'a, nu póte avè in vedere numai impregiurarea, ce a esercitá presiune asupra actiunei diplomatice — La aceste se mai adauge, ca opiniunea publica in Russi'a inca nu se mai multumesce cu resutatele diplomatice, ci pretinde resbelu. Consiliulu comunalu din Moscovi'a a decisu, a doná statulu 10 milióne ruble pentru portarea resbelului; asfelu voiesce si sect'a betraniloru ortodoxi a semá 40 milióne spre scopulu resbelului. — Cine de deci, ca Russi'a n'are bani pentru resbelu, acel'a se insiéla amaru. Turci'a, care éra bancruta inante de resbelu, de unde a scosu bani de a portá resbelu unu anu de dile. Nici-odata nu se simt lips'a baniloru in decursulu resbelului; aceea se smte totu déun'a dupa inchierea pacii, dér' si atunci numai la aceia, cari au capetatu bataia.

— Discursulu de tronulu alu imperatorelui germanu inca a produsu range reu si chiaru superare in sinulu politiciloru austriaci. Din acestu discursu se vede, ca Germani'a e resoluta a observá cea mai stricta neutralitate chiaru si atunci, candu resbelulu nu s'ar marginí numai intre Russi'a si Turci'a, ci ar' intrá la mediulu si Austri'a. Acésta dechiaratiune solemna a Germaniei o spune pe facia, ca aliantia celoru trei imperati nu mai are nice o insemnetate, deórace nane poimane Russi'a se póte luá de peru cu Austri'a.

— Messagiulu de tronulu alu principelui Romaniloru a facutu cea mai buna impressiune in tóta Europ'a. Din acelu messagiu se vede, ca guvernulu romanu este consciu de positiunea si chiamarea sa in aceste grave momente. Press'a europeana, care inainte de ast'a cu vr'o cati-va ani considerá pe dlu Bratianu de revolutionariu si omu periculosu pentru pacea europeana, vine astadi a recunósce, cu tonu inaltu si cu cuvinte magulitórie, ca dlu Ionu Bratianu este unu barbatu de statu de rara prudintia este unu diplomatu profundu si cu tactu.

— In Austri'a s'au cam incurcatu itiele politice inalte de candu cu demonstratiunea studentiloru in favóre turciloru, inse cu tóte aceste dlu Andrassy nu si-a perdutu cumpetulu; elu inca tiene cu mani si pecióre la neutralitate, lassandu pe Russi'a se face ce va vrè cu Turci'a. Dlu Andrassy

statu de procedéu, ca vina in conflictu inse ei nu l'au tatu. Astfelu se mesce svatu, acelu este de ajú

In **Romania** se deschise in 21 Oct. sesiunea extraordinaria a corpuriloru legi prin Domnitoriulu incungiuratu de ministri c matoriulu **MESAGIU** séu cuventu de

D-loru senatori, d-loru deputati

In faci'a necesitatii ce tiér'a simte d'a te cu o di mai inainte oper'a laboriósá a reforme si a imbunetatiriloru, pe cari tiér'a le ascé o legitima nerabdare dela domniele-vóstre, faci'a greleloru circumstantie prin cari trecen midiuoculu evenimentelor ce se desfasura giurulu nostru, m'am determinatu se inaintezu fixata de Constitutiune pentru intrunirea corp legiutóre, si se ve convocu in sesiune extraordinaria.

Reporturile nóstre cu *Statele straine* su din cele mai bune. Din partea tuturor puteril garante suntemu incuragiati intru mantinerea tudinii nóstre neutrale, pe care guvernulu meu adoptat'o inca dela inceputulu luptelor ce se méza in peninsul'a Balcaniloru. Insa Subli Pórt'a se pare acum mai dispusa a recunosce jtitia revendicatiuniloru nóstre. Pe tóta diu'a, itemu dice, avemu semne bune despre simtimint binevoitóre de cari suntu animate in privinti'a Romaniei tóte puterile cele mari ale Europei.

Asia, multiamita directiunii prudinte si ferre ce representantii natiunii au imprimatu guvernulu meu, avemu temeiu d'a sperá ca, atunci candu pricurile mai pre-susu de fortele nóstre ar' amenint statulu romanu, puterniculu scutu alu Europei garante nu ne va lipsi intru apararea integritat territorulu si a drepturiloru nóstre nationale.

Avemu inse cea mai deplina incredere, ca un viitoru apropiatu va aduce linistea in Oriente, grati silintielor ce tóte puterile Europei punu pentru ameliorarea sórtei popóralor chrestine.

D-loru senatori, d-loru deputati,

Peste pucine dile acésta sesiune se va ajungu cu cea ordinara a anului. Atunci bugetele pe anulu viitoru 1877 vi se voru presentá imediatu dimpreuna cu modificarile de introdusu in legile organice ale servitiiloru publice, modificari recunoscute de positiunea nóstra financiara.

Aceste modificari legislative voru trebui a fi votate in timpulu cuviintiosu, inainte de inceputulu exercitiului anului 1877; asia ele voru servi de basa si la discusiunea si votarea bugetelor pe anulu 1878.

Celealte proiecte de legi, precum e: acelu pentru lucrarea drumurilor, acelu pentru transformarea impositului personalu, acelu pentru reforma legiloru judeciene si comunale, tóte reclama atentiunea seriósá a d-vóstra. Acestu din urma proiectu se recomanda corpuriloru legiutóre, cá o reforma indispensabile pentru a asicuré tierei bine-fa principiulu descentralisarii administrative, ca care este cu anevoiá d'a stabili o data autonomia comunale prescisa solemnu de Constitutiune.

Dificultatile positiunii suntu mari si róse. Nu me indouiescu inse ca, prin un patriotismulu lor, Romanii, acum cá si alta voru sci se le intempine si se le invinga.

Astu-felu lucratiunile vostru bine-coventate.

Presiedintele corpuriloru legi, Ionu C. I. Vernescu; ministrulu publice, D. Sturdza; ministrulu de justitie Eugen Savu

Dupa citirea messagiu sal'a si corpurile

In camer'a deput. ministrul de resbelu a depus 3 proiecte: 1, pentru tineria rezervelor suptu arme preste 15 zile; 2, pentru deschiderea unui creditu de 4 milioane lei spre a completa armatur'a; 3, unu creditu de 400,000 ca spese pentru reserva pe Octobru, cari proiecte s'au recomandat sectiunilor de urgentia. Deaici s'a alesu comisiunea pentru respunsulu la mesagiu. — Romani'a der' dupa mesagiu manutiene atitudinea neutrăle facia cu caus'a orientelui, pana candu dela poterile tract. de Parisu (1856) nu va primi ordine de activitate.

Sabesiu in 22 Octobru 1876.

Representanti'a orasiului nostru a tinentu dupa alalta doue siedintie binisioru cercetate, desi chiaru acuma pentru noi cetatiani economi tempulu bunu si favoritoriu este forte scumpu si pretiosu. Inse jalus reipublicae suprema lex esto.

In cea d'antaita siedintia din 19 Oct. s'au alesu deputatii orasiului la universitatea fundului regiu dd. Visarionu Romanu si Dr. Ionu Borcea, adv. Acesti doi dni si dd. Jacobu Bolog'a si Dr. Stef. Pecurariu deci suntu deputatii fostului scaunu si ai orasiului nostru la numit'a universitate.

In siedintia a dou'a din 20 Oct. condusa de primu notariulu comitatului nostru, dlu Kästner in numele vice-comitelui, la care siedintia au luat parte dintre membrii sasi chiaru si de aceia, cari pana acuma n'au fostu neci odata de facia la siedintiele reprezentantiei, si acumu odata s'au infaciosiatu, te miri din ce ratiunare, s'au desbatutu in cea mai esemplaria ordine trei obiecte importante.

Mai antaiu dup'o scurta desbatere s'a hotaritu, ca dela definitiv'a organizatiune a orasiului incolo, reprezentanti'a acestuia va constă din 54 membri, anume 27 alesi si 27 virilisti.

Apoi s'a alesu comisiunea verificatoria, ale ca rei agende suntu importante si impreunate cu multa responsabilitate, si care consta din duoi membri si duoi suplenti alesi si duoi membri si duoi suplenti denumiti; presedintele acestei comisiuni este comitele comitatului, respective delegatulu a acestuia. Era in orasie cu magistratu respectivulu primariu.

Presedintele denomesce din partea comitelui de membri pre dd. Ionu Bojitia, adv. si Eugen Wellman, de suplenti pre dd. Ionu Munteanu, adv. si Friedr. Bömches, forstieru, apoi suspinde siedintia pentru 10 minute spre a se svatuf despre membrii alegundi.

Prin votisare secreta cu siedule s'au alesu cu preponderanta majoritate romana-sasésca de membri: Ionu Piso, secret. magistr. si Fr. Úvegesiu, economu oras. de suplenti: Nicol. Lazaru, preutu rom. si Friedr. Henning, actuariu magistr.

Sasii ultraisti, cari neci astadi cu neci unu pretiu nu vréu se cunósca tempulu, neci vréu se traiésca cu elu si se légana in visuri si sinamagiri, respingundu in modu neexplicabilu ori-ce intielegere si impacuire, au votatu numai pentru sasi.

Presiedintelo enuciă apoi rezultatulu alegerii cá conclusu alu reprezentantiei.

In fine eră se se mai aléga una comisiune inca, carea are d'a statoru numerulu amplotiloru, se fixese salariile loru, se redactedie statutulu organicu pentru acestu orasiu etc. si s'a hotaritu, ca cu aceste affaceri se se insarcinedie comitetulu de pana acumu alu reprezentantiei orasiului.

Si cu acest'a sfedintia s'a inchiatu.

Trebue se mai observu, ca dlu Kästner, prin a, prin tinent'a sa parlaea fara abatere a officiului respectarea limbei si liberei bru a facutu cea mai placuta toturoru, a facutu deplina emu, in a carui nume a a reprezentantiei orasiului

partile nostre au fostu incucuru si celu de strulu variaza intre 10 si 16 si ardelene la inceputu eră atu la 80 si 90 cr. si se ulu e bunu si in estu anulu, precum si in Ungari'a, iele fura nimicite prin desedulesulu neci nu s'a sferene nostre bogate de vinie

crutiate, si din partile orasiului, de pre campia, din muntii apuseni alérga cumperatorii si speculantii cu gramad'a in valea Sabesului si a Secasiului. Chiaru si pentru vinuri din anii trecuti se face multa intrebare si cercare, inse pretiurile promise nu indetlescu pre possessorii de vinu. Eu inse credu, ca e mai bine a dá vinulu pentru bani, de catu mai tardiu pentru „bogdeproste“.

Vérza s'a facutu forte multa, buna si prea fromósa, asiá incatu capatin'a catu ferdel'a d'abié aduce grositi'a.

Productiunea pereloru de pamentu, (baraboi-loru, picioici) a observatu cea mai inspaimantatoria passivitate.

Tempulu si acuma este celu mai placutu; semeneturele pana acuma suntu incantatorie.

Postscriptu. Dlu Dr. Borgia, multumindu pentru incredere, insciintiédia pe cale telegrafica, ca unu morbu greu -lu impedeca a representá orasiulu nostru la universitatea din Sibiu. Deci comunitatea nostra in siedintia de astadi a alesu cu 15 din 20 voturi pre meritatululu dnu protopopu rom. I. V. Rusu din Sibiu. Celalalte cincii voturi s'au datu dd. I. Tipeiu protop. si Nic. Popu, j. cercuale in Resinari.

Membrii sasi presenti au votatu pentru candidatii romani.

Deputatii romani suntu déra dd. I. Bologa, I. V. Rusu, E. Macelariu, I. Hannia, Dr. St. Pecurariu, Vis. Romanu, Dr. Avr. Tincu, Dr. Stefanu Popu, Ios. Orbonasiu si Samuilu Popu.

Corresp.

Dev'a in 24 Octobru 1876.

Provocatu fiindu din partea mai multoru membri estranei ai casinei romane din Dev'a spre a dá ratiociniulu despre banii incassati pentru sustinerea ei — vinu cu totu respectulu a me escusa, pentru acésta intardiare — deórace actele si documentele referitorie la acestu ratiociniu s'au confiscatu din partea tribunalului regescu ungurescu din Dev'a cu ocaziunea visitarei de casa ce s'a intemplatu la inceputulu lunei curente in locuintia si la tenerulu d. Franciscu Longinu, speru inse, ca energi'a — si zelositatea — d. fiscalu regescu ungurescu din Dev'a Simeonu Horváth cu atatu mai multu va urgita finirea acestei cause, cu catu ca singuru domni'a sa — dupa cum se scie din fonte forte siguru, n'a aflatu ce a cautatu — si s'a convinsu, ca la susnumitululu d. Fr. Longinu nu se afla nimicu compromitiatoriu nice pentru statulu ungurescu nice pentru persóne unguresci, — prin urmare se póte cu temeiu sperá, ca acésta causa se va termina in dilele prossime, candu capetandu actele si documentele érași la mana fora intardiare voi corespunde in modulu indatinatu provocarei on. membri — rogandui inse, cá si pana atunci contribuirile lunare se binevoiesca a nu le sista.

Cassariulu casinei romane din Dev'a.

Unu processu modelu. Intre miriadele de processe cate se pórtu in Transilvani'a cu cale fora cale, processele urbariali remase din tempulu feudalismului, se potu considera cá unu morbu epidemicu permanente, care devasta, ruinédia, stinge populatiuni intregi. In acestu diariu s'a vorbitu mai alesu in cei 16 ani din urma de nenumerate ori despre natur'a periculósa a processeloru urbariali, precum si in genere despre mancarimea populatiunei, mai alesu acelei maróre, de a-si petrece vietia pe la judecati si advocati. Dela unu tempu incóce ajunseramu cá se citimu lamentatiuni amare mai alesu din caus'a processeloru urbariali de diverse cathogorii, despre care fostii domni feudali dicu ca ar' dura dieci de ani, éra fostii iobagi, ca ei in cele mai multe casuri le perdu. Noi vomu memora la loculu acesta unu singuru processu si una sententia rara cá corbii albi. Processulu a tinentu numai 12 ani, éra sententia est in favórea populatiunei rurale, si inca lucru si mai admirabile, in tóte instantiele. Casulu este celu urmatoriu.

Comunitatea municipale (scaunale) dela S.-Sebesiu si famili'a Szilágyi incalcasera cine scie candu pe comun'a Sasciori si o iobagisera. Déra acésta, comuna -si conservase, cá si altele mai multe din tíera, celu pucinu dreptulu exclusivu de carciumaritu pe cele trei luni din urma ale anului, adeca dela 1 Octobru pana la 31 Dec., éra din venitulu arendarei acelu dreptu -si coperia unele din nenumeratele lipse comunali. In a. 1861

Ianuariu 30 domniei feudale ii casiuná se intente comunei Sasciori processu, pentru-ca acésta nu suferé cá ceea se o turbure in dreptulu seu pe cele trei luni. Caus'a vení in prim'a instantia la tribunalu urbariale c. r. din Sibiu sub nr. 301. Dupa aceea inse acelu tribunalu fú desfiintiatu, éra actele trecura la comitatulu Albei inferióre (Aiudu), unde abia fusera luate in pertractare la a. 1866 Aug. 10 si Nov. 15, dupa care érași pausara in pace si linisce pana la anulu Domnului 1873.

Nu ca dóra substratululu causei ar' fi sunatu pe milioane de florini, nici-decumu; elu inse involvia unu principiu, care nu se póte cumpani cu milioane. Domnii sebesieni si heredii Szilágyi avura intru nimicu a cita in contra comunei Sasciori articlii de lege din faimosulu Codice alu Approbateloru si Compilateloru, productu fatale remasu pe umerii tíerei din seculii barbari, inse asiá, ca chiaru articlii acelu codice era suciti si scalciati intr'unu modu necalificabile. Acumu processulu ajunsese la tribunalulu reg. din Sibiu, unde nu scimu, fost-a din intemplanre séu ca a lucratu man'a providentiei, cá se intre pe man'a unui judecatoriu dreptu, care judeca numai dupa ceea ce afla in acte. Destulu atata, ca sub nr. 12,795/ex 1873 civ. sententia émanata dela tribunalulu in 5 Febr. 1874 apara pe comun'a Sasciori in dreptulu ei exclusivu alu carciumaritululu de trei luni, éra acusatorii (Actores) fura condamnatu la portarea speseloru processului. Tribunalulu nesuferindu falsificarea legiloru, restabilí sensulu genuinu alu art. I part. III tit. 32 din Aprobate, alu art. I part. III tit. 6 din Compilate, alu art. novellariu 6 din 1747, precum si alu §. 31 din prea inalt'a patenta urbariale dela 1854 Iuniu 21 aratandu la lumin'a dilei, ca legile acele coprinde cu totulu altu-ceva decatu ceea ce voise a stórcé din trensele prea intieptii advocati ai feudaliloru; ca-ci legile vechi se ocupa in casuri analóge despre drepturi séu mai bine privilegiuri disputate intre nobili si nobili, nu intre nobili si comune urbariali. De alta parte sasciorenii se provocara la decretulu ministeriale din 26 Sept. 1860 nr. 29,412, carele — totu in sensulu legiloru — obliga pe feudali cá se produca probe juridice, ca ei s'au aflatu ia in te de a. 1848 in usulu dreptului pe care'lu pretendu; pretenditii inse au fostu convinsi cu martori ascultati, ca ei nici-odata nu au fostu in usulu dreptului pretensu asupra comunei Sasciori. In fine acestei comune ii fú de mare ajutoriu legea Mariei Teresiei din an. 1769 cunoscuta sub titulu Certa puncta, in care la sect. 3 punctu 8 se decide curatu si in modu definitivu, ca esercitiulu exclusivu alu dreptului de carciumaritu (propinatio, terminu juridicu) compete pe cele din urma trei luni ale anului numai populatiunei rurale, sateniloru iobagiti, respective comuneloru iobagite, éra dintre domni le compete in acele 3 luni numai acelora, cari voru fi edificatu asiá numite ospetarii (Hótel), spre a primí in cuartiru pe straini; ceea ce inse in comunele rurali din comitate nu era mai nicairi si cu atatu mai pucinu la Sasciori. § 31 alu patentei din 1854 confirma pe domnii feudali numai in dreptulu avutu pana in a. 1848 si nimicu mai multa.

Ne place a crede, ca deductiunile logice si juridice ale susu citatei sententie ar' poté folosi la multe comune.

Aci mai merita atentiunea nostra inca si una alta impregiarare. Colectiunea legiloru din Aprobate si Compilate nu se considera cá abrogata, ci tocma diu contra, acele legi se invóca si pana astadi alaturea cu cele nóua. Dupa 15 ani intrebamu érași: Facia cu natiunea romanésca (oláh natio), care lege are astadi valóre, cea numita a nationalitatiloru, séu cele din Aprobate? In realitate aceste din urma, Aprobatele.

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

Publicatiune

de concursurile propuse conformu decisiuniloru luate in sessiunle din anii 1875 si 1876.

I. Premie privitorie la philologia si literatura.

A. Premiu Zappa

(pentru traduceri de autori classici, eleni si latini.)

Conformu decisiunei luate in sessiunea anului 1876, se publica concursu pentru cea mai buna traductiune din:

a). Titus Livius, liber XX (cap. 1. p. la 23 inclusivu.

b). Plutarchus. Vita Sullae. Cap. XV pene la XXII, cu condițiunile următorie:

1. Traducțiunea va fi într'ua limba românească, câtu se pôte de curată și de elegantă, căutându a se reproduce în traducere calitățile auctoriului tradus.

Traducătorii sunt datorii a da note critice asupr'a diferitelor lectiuni ale locurilor obscure d'in testu, cumu și note explicative asupr'a terminilor tehnici și numelor proprii cari vinu în testulu auctoriului.

2. Manuscriptele, venite mai tardiu de 15. Augustu 1877, nu se voru luá în consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise catu se pôte de correctu și legibile, inse nu de man'a traducătorului, ci de alt'a străina, bine cusute într'unu fasciculu și paginate. În fruntea manuscriptului se va scrie ua devisă în veri-ce limba și totu cu mana străina. Pre lunga manuscriptu se va allaturá si ua scisore închisa cu sigillu fora inițialele auctoriului, adresata presidentului Societatei Academice și purtându în afara devis'a manuscriptului scrisă totu cu mana străina, ero în intru numele auctoriului traducțiunei.

4. Manuscriptele se voru censurá și judecá de secțiunea filologică, care va propune Societatei, în ședinția plenară, adoptarea acelluia d'între operate care va meritá premiulu destinatu pentru aceste lucrari.

5. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá în archivulu Societatei pene ce se voru reclamá de auctorii lor, alle caror nume remanu necunoscute, fiindu co plicurile ce le voru coprinde nu se voru deschide.

6. Premiulu pentru cea mai buna traducere de 20 pagini va fi de lei noi 120.

7. Cellu ce va obținé premiulu cá cellu mai excellent traductoriu allu celor 20 de pagini de cari e vorb'a în articuli precedenti, va fi însărcinatu de Societate a face traducțiunea auctoriului întregu cu premiulu fissatu de lei uoi 120, pentru fiacare 20 pagini.

8. Traducătoriu astu-șlu însărcinatu de Societate va fi datoriu a urmá lucrarea cu acea-și diligenția, exactitate, elegantia și puritate de limba care a facutu și prob'a premiata.

Elu va fi datoriu a dá pre fia-care annu câte pagini de traducere d'in edițiunea luata de noi.

9. Traducțiunea se va examina de secțiunea filologică a Societatei, și aflându-se conforma condițiilor de mai susu, se va da la tipariu, ero traducătoriu se va respunde remuneratiunea covenita.

La casu inse candu traducțiunea n'aru correspunde condițiilor stabilite, ea se va transmite auctoriului cu observațiunile facute de secțiunea filologică și invitațiune de a ua emenda.

10. Candu traducătoriu, d'in ori ce cauza, nu mai continua lucrarea, atunci se va publica nou concursu de proba în condițiunile de mai susu.

11. Auctoriulu classicu care trece peste 500 pagini se va împarti între mai multi concurrenti ce voru escele la concursu.

12. Tiparirea auctoriului tradus se va face de Societate în 1000 esemplarie, formatu în octavu ordinariu, cu litere garmond și pre chartia alba curată, dupo unu modellu allessu de Societate.

Formatulu adoptatu, litterele și chartei'a aprobate voru servi pentru toti auctorii tradussi și tipariti cu spesele Societatei.

Prețiuu unui esemplaru scosu la vândare se va defige în reportu cu spesele facute cu traducerea și tiparirea lui, asiá co d'in vândarea primei edițiuni se essa și se se încasie cu procentele loru toti banii versati cu acesta edițiune.

13. Traducătorii operelor premiate de Societate s'nt liberi a scote ua a dou'a edițiune d'in tradițiunea facuta de densii, inse numai dupo decizia antaiiei edițiuni facute de Societate, ei reu proprietari pre traducțiunile lor.

14. Candu Societatea va afla de covenita a face ua noua traducțiune d'in unu auctoriu deja tradus și publicatu cu spesele ei, ea va fi libera a procede la acesta fora cá antaiulu traductoriu se iba dreptulu de a se oppune.

ata.

B. Premiul Nasturellu

(d'in seria A. pentru subiecte pusse la concursu d). referente la limbistica și istoria philologica sau litteraria a limbei romane).

Conformu deciziunei luata în sesiunea annului 1876, se publica concursu asupr'a thesei următorie:

„Studiu asupr'a producerilor litterarie în limb'a romana din epoc'a sui Mattheiu Bassarabu (1633—1654), în care se voru avea în vedere atatu documentele officiali și particulari redactate în limb'a romana în acea epoc'a, câtu și carti tradusse și tiparite romanesce pe atunci, precumu și ori ce elemente litterarie relative la miscarea culturale romane în acellu periodu, se va studia cu ua speciale atentiune viueti'a și activitatea litteraria a eruditulu mare Logofetu allu țierei d'in acellu timpu Udriste (Orestu seu Uriulu) Nasturellu din Heresci, cumnatu allu lui Mattheiu „Voda strabunu allu fericitulu nostru donatoriu.“

Condițiunile concursului voru fi:

1. Marimea lucrării va fi de 10—15 colle de tipariu, formatu 8 ordinariu, litere garmond.

2. Terminulu presentării manuscriptelor la concursu va fi 14 Augustu 1879.

3. Manuscriptele se voru presenta anonime, purtându ua devisă care va fi reproducusa pe unu plicu sigillatu conținendu numele concurrentelui.

4. Premiulu ce se accorda opului cellui mai bunu va fi de lei 5000, fora a pute fi împartitu.

6. Societatea Academica 'și reserva dreptulu de a tipari în publicațiunile sale disertațiunile ce se voru premia.

C. Premiul Zappa

(pentru lucrari philologice.)

Conformu deciziunei luata în sesiunea annului 1857 se publica concursu pentru cea mai buna lucrare asupr'a: Formatiunei cuvintelor în limb'a romana prin derivatiune și compositiune.

Tractatul va coprinde:

a) Ua parte generale, în care prin esemple luate și d'in alte limbe în legatura de cumnatia cu a nostra, și mai allessu d'in limbele classice, se voru defini și explicá principiile formatiunei cuvintelor atatu prin suffisse seu derivatiune în intielessu strinsu, câtu și prin prefisse seu compositiune.

b) Ua parte speciale, care va avé de obiectu formatiunea prin suffisse a cuvintelor limbei romanesce și care se va întinde:

1. Asupr'a formatiunei cuvintelor prin suffisse sau derivatiune, cumu: mor-ariu (d'in mora), fer-ricare (d'in ferru) strim-t-ore (d'in strimtu), vac-utia (d'in vaca) parint-escu (d'in parinte.)

Pentru fia-care suffisse se va stabili prin numeroase esemple:

a) La ce genu de cuvinte se affige; b) decoare ua singura forma sau mai multe; c) care este intielessulu cellu mai generale allu lui; d) cari sunt însemnarile accidentale ce mai pote luá; e) în casurile în cși intellessurile unui suffisse paru a se atinge cu intielessulu unui'a sau mai multor suffisse, care e differenti'a care le distinge; f) cari d'in suffisse sunt romanesce, cari nu; ero la acelle cari, de si romanesce, paru prin transformarile phonetice ce au pututu luá în limb'a nostra, a se departá de corresponsitoriele lor în cele alte limbe romanesce, se se demonstre cu probe indetullatorie acelle transformari; g) în fine atatu în respectulu formeii câtu și allu intielessulu se voru compará suffissele romanesce cu cele corresponsitorie d'in limb'a latina și d'in alte limbe surori.

2. Asupr'a formatiunei cuvintelor cu prefisse sau compositiune, cumu: ap-punere, op-punere com-punere, des-punere, ne-fientia, infamu, etc.

Pentru fia-care prefisse, și totu de a un'a în comparațiune cu limb'a latina și alte surori, se va stabili prin numeroase esemple: a) la ce genu de cuvinte se pune; b) ce transformari phonetice suffere; c) care e intielessulu generale; d) cari sunt însemnarile speciale s' derivate ce mai pote luá; e) care e în fine differenti'a de intielessu a unui prefisse, intru câtu pare a se atinge intielessulu altui prefisse.

3. Asupr'a formatiunilor cuvintelor prin compositiune a doue cuvinte, cari esprimu fia-care unu

conceptu bine definitu, cumu: cod-albu, batujocura, bine-cuventare, luce-feru, cascagura, perde-vera, etc., căutându a se stabili prin comparațiune cu latin'a și alte limbe surori, pene la ce gradu limb'a nostra e susceptibile de asemenea compositiune și cari a-nume sunt legie și tipii acestor formatiuni.

II. Condițiuni:

1. Marimea operatului va fi approssimativu între 15—20 colle de tipariu, formatu octavu ordinariu cu litere garmond.

2. Terminulu concursului, candu manuscriptele au se vina în cancellari'a Societatei Academice, este 30 Iuliu 1877.

Celle venite mai tardiu nu se voru lua în consideratiune.

3 Manuscriptele se ceru se fia scrise curatu, ligibile și de mana străina, bine legate în fascicule și paginate.

4. În fruntea manuscriptului va fi scrisa ua devisă sau motto în ori-ce limba și totu de mana străina.

5. Pre lunga manuscriptu se va allaturá si ua scisore închisa în plicu sigillatu cu sigillu fora inițialele auctoriului, adresata cota Societatea Academica. Pliculu va purtá pre densulu devis'a manuscriptului, scrisa erosi de mana străina, ero în intru numele auctoriului.

6. Manuscriptele se voru censurá prin secțiunea filologică, care va propune Societatei Academice, în ședinția plenară, premiarea acellui-a de între operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acesta lucrare.

7. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá în archivulu Societatei pene ce se voru reclamá de auctorii lor, allu caror nume remanu necunoscute, fiindu co plicurile ce le voru coprinde nu se voru deschide.

Premiulu defiptu pentru acesta lucrare este de lei noi 2500.

(Va urmá.)

Depuneri de capitale spre fructificare

se primescu la institutul subsemnatu:

a) pre lunga anunierea redicării în censulu statutelor cu 6% interese;

b) sub condițiune de a se anuciá institutul redicarea depunerii la trei luni înainte cu 6½% interese;

c) sub condițiune de a se anuciá institutul redicarea depunerii la șiese luni înainte cu 7% interese.

Cu privire la condițiunile b) și c) deponentulu are a se dechiará în diu'a depunerii, ca-ci altucumu înlocarea se va privi cá urmata sub condițiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerii, și icéta cu diu'a premergatória dilei, ca numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili în diu'a depunerii capitalulu și condițiuni speciale de esolvire, cari apoi se însemna în libelu și în cartea depunerilor institutul. În atare casu restituirea depunerii urméza dupa aceste modalitati speciale.

Depunerile trainisse prin posta pre lunga comunicarea adresei deponentelui se resolu totudeaun'a în diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuciari și redicari de capitale.

Sabiiu, 28 Octobre 1876.

„ALBIN'A“

Institutu de creditu și de economii

în Sibiu.

2—4

Cursuri

la bursa în 7 Novembre

Galbini imperatesci	—	—
Napoleoni	—	—
Augsburg	—	—
Londonu	—	—
Imprumutulu nationalu	—	—
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—

Editiunea: Cu tipu

IOANE GÖTT și fiu